

Ondernemingsplan Museum Klok & Peel voor de komende jaren

1. Inleiding

De inhoud van dit ondernemingsplan is gebaseerd op:

- De huidige stand van zaken bij Museum Klok & Peel.
De situatie als gevolg van de Corona crisis is in bijlage 1 opgenomen
- Het Ambitiedocument Museum Klok & Peel d.d. 7 april 2020
- Het Raadsvoorstel gemeente Asten d.d. 15 juni 2020

De lezer van dit plan wordt verondersteld de inhoud van genoemde documenten (Ambitiedocument en Raadsvoorstel) te kennen. In dit plan wordt de weg naar een toekomstbestendig Museum Klok & Peel beschreven.

Allereerst wordt onder **2.** beschreven: Het museumprofiel , de missie, de financiering , het risicoprofiel en de ambities.

Onder **3** wordt het tijdpad beschreven met de daarbij verwachte activiteiten en acties.

De volgende fasen worden onderscheiden:

- Fase 1: korte termijn 2020 -2021
- Fase 2: middellange termijn 2022-2025
- Fase 3: lange termijn 2026-2030.

Onder **4** de samenvatting.

2. Uitgangssituatie

2.1 Museumprofiel

De Stichting Nationaal Klok & Peel Museum Asten toont, beheert en bewaart de collectie Klok en de collectie Peel. Museum Klok & Peel is een museum met twee collecties in één.

Collectie Klok

De collectie klok is een wereldwijd unieke collectie. Deze collectie toont klokken vanuit de hele wereld en neemt de bezoeker mee door de tijd, van de vroegste klok tot aan de dag van vandaag. Nergens ter wereld is er een klokkencollectie die ditzelfde complete overzicht biedt. Bovendien is deze collectie belangrijk, omdat klok en met name het klokkenspel (carillon, beiaard) uniek erfgoed zijn in de Lage Landen. Nergens anders 'strooit' het klokkenspel zijn muziek bij wijze van gratis concert over zijn wijde omgeving uit.

Collectie Peel

De collectie Peel vertelt het verhaal van de unieke natuur(-historie) en cultuur(-historie) van De Peel. Het moeras- en veengebied van De Peel is een belangrijk grensgebied (tussen provincies en vroeger tussen landen) omdat het van oudsher onbegaanbaar was en daardoor net zo'n onneembare natuurlijke grens als een brede rivier.

Geologisch is het ook een belangrijke grens, pal langs de Peelrandbreuk, met bijzondere natuurlijke fenomenen tot gevolg. Nog tot recente datum geeft de veengrond veel geheimen uit het verre verleden prijs. Het zijn juist die verhalen die Museum Klok & Peel vertelt.

Het museum spreekt dan ook een brede doelgroep aan: cultuur- en natuurliefhebbers, jong en oud, gezinnen die een dagje uit plannen en groepen busreizen vanuit de wijde omgeving. Met exposities, educatieve programma's voor basis- en voortgezet onderwijs en met vakantie activiteiten worden deze groepen gericht aangesproken.

2.2. Missie

Een breed publiek op een onderhoudende, eigentijdse en inspirerende wijze inzichten en belevingen aanbieden in de geschiedenis en functie van klokken, uurwerken en beiaarden, alsook in de geschiedenis van de natuur en cultuur van De Peel.

Zowel de collectie Klok als de collectie Peel geven het museum een bijzondere plaats binnen het Brabants en het Nederlands erfgoed. De beiaard- en klokkencollectie is zelfs van mondiale betekenis en de grootste in zijn soort.

Het museum voert actief beleid om zich stevig in de samenleving en de markt te verankeren als partner op cultureel, sociaaleconomisch en toeristisch gebied. Daarbij wordt samenwerking aangegaan met andere museale en culturele instellingen, het onderwijs en met organisaties buiten de culturele sector. Op deze wijze beoogt Museum Klok & Peel een gastvrije ontmoetingsplaats te zijn voor bezoekers, de plaatselijke bevolking en partners en streeft daarin diversiteit in de breedste zin van het woord na.

2.3 Financiering

Het museum maakt het volgende onderscheid in (een drietal) geldstromen en de besteding daarvan:

- *Gemeentelijke subsidie en de eigen inkomsten*
Deze gelden worden aangewend voor de dagelijkse exploitatie. Bij gelijkblijvende activiteiten stijgen deze kosten jaarlijks.
Destijds in 2007 bij het aantreden van Harry van der Loo (oud-voorzitter) is met het gemeentebestuur afgesproken dat de subsidie toereikend zou moeten zijn voor de personeelskosten van de vaste FTE's 2,2 en de vergoeding die aan Senzer wordt betaald. De overige exploitatiekosten worden betaald uit de eigen inkomsten zijnde de entreegelden en bestedingen in café en museum- en webshop.
Daarvoor is een bezoekersaantal van 40.000 bezoekers per jaar nodig.

- *Inkomsten van sponsors en partners*

Deze inkomsten worden aangewend als noodzakelijke eigen inbreng voor de museale projecten ,zoals tijdelijke tentoonstellingen en zullen door het bestuur worden ingezet om de begroting van deze projecten sluitend te maken ,dan wel aanvullingen voor de collectie (mede) te financieren.

- *Projectinkomsten*

Het museum maakt, waar mogelijk, gebruik van subsidies van daartoe in Nederland bestaande fondsen zoals het Prins Bernhard Cultuurfonds, het Mondriaanfonds, Provinciale gelden. Deze inkomsten kunnen uitsluitend worden aangevraagd en gebruikt voor tijdelijke exposities en projecten. Ze zijn niet beschikbaar voor de exploitatie. Goede voorbeelden daarvan zijn het grote samenwerkingsproject 'Death Valley De Peel' en 'Klokken voor Amerika'. De eigen inbreng welke meestal ook nodig is ,wordt gefinancierd door de eerdere genoemde sponsor- en partnergelden.

Met deze geldstromen is het huidige bestaansrecht van het museum voorlopig verzekerd, maar voor de toekomstbestendigheid is meer nodig en daar wordt in paragraaf 2.5 op ingegaan als onderdeel van de geformuleerde ambities.

2.4. Het risico profiel

In tegenstelling tot wat bij een organisatie gebruikelijk is; nl het bepalen van het eind product of producten en alles wat daarbij hoort, zoals de menskracht, creativiteit en innovatie ,wordt bij het museum het ambitie niveau en dus het eind product vrijwel volledig bepaald door vrijwilligers zonder arbeidsovereenkomst.

Het is de capaciteit en creativiteit van deze groep mensen, die bepalend is voor het handhaven van het ambitie niveau op basis van de huidige financiering.

Al eerder is gemeld:

- Met de huidige, geïndexeerde, subsidie, het huidige aanbod en inzet van vrijwilligers is de huidige ambitie te realiseren.
- Deze ambitie kan in de toekomst alleen gelijk blijven als de dreigende tekorten aan vrijwilligers, die bijna zeker in de toekomst zullen ontstaan, kunnen worden ingevuld.
- Als er onvoldoende vrijwilligers beschikbaar zijn zullen functies moeten worden ingevuld door betaalde krachten, die dan op een andere wijze gefinancierd zullen moeten worden.
- Wanneer deze tekorten zullen ontstaan is nog niet duidelijk, zeker lijkt dat die tijd komt. De vrijwilligers van nu vergrijzen en de pensioenleeftijd gaat omhoog. Bovendien vraagt onze maatschappij om steeds meer inzet van vrijwilligers!
- Hierop waren ook de acties bij het zoeken naar sponsors gedurende de laatste jaren gericht.

2.5. *Ambities Museum Klok & Peel*

- Scherp profileren op de regionale (collectie Peel) en landelijke kaart (collectie Klok)
- Minimaal 40.000 museumbezoekers per jaar ontvangen (onder normale omstandigheden)
- De museale kwaliteiten duurzaam uitbouwen met hoge prioriteit voor de ontwikkeling als kenniscentrum (Singing Bronze Foundation en PeelAcademie).
- Inzetten als trekpleister om meer toerisme naar Asten/De Peel te brengen.
- Blijven werken aan een inclusieve samenleving (samenwerking Senzer).
- De organisatie professionaliseren en verduurzamen.
- Uitbreiding van de vaste bezetting en een consistent vrijwilligersbeleid;
- Samen met de Gemeente op zoek naar structurele financiering vanuit regio, provincie en rijk en mogelijk met behulp van Europese fondsen.
- Deze zoektocht moet een aanvullende structurele inkomstenbron van ca. € 200.000,- opleveren om formatie-/exploitatieprobleem duurzaam op te lossen. Hiervoor zijn ca. 4 FTE's het minimale vereiste.
- Verder doorzetten samenwerking met museum-/erfgoedinstellingen op regionaal en landelijk niveau. Structureel samenwerkingsverband zoeken met min of meer verwante musea.
- Huisvesting: bekijken hoe het museum de verschillende beschikbare ruimten meer flexibel kan inzetten voor de exploitatie (gebruik van de ruimten door derden). In diverse ruimten zullen een aantal aanpassingen moeten worden gedaan om dit gebruik mogelijk te maken.

Bij de huidige Gemeentelijke subsidieafspraken blijven deze ambities mogelijk.

Ook de uitstraling, het museaal aanbod, de collectie en eigen inkomsten blijven op een hoger of vergelijkbaar niveau na de Coronacrisis.

3. Te onderscheiden fasen

Fase 1: korte termijn - 2020 - 2021

Door de huidige coronaperiode heeft het interim-bestuur een belangrijke extra opdracht; het stabiliseren en optimaal gebruik maken van de hiertoe opengestelde (corona-)subsidies om ook financieel te overleven. Zie bijlage 1.

Hoogste prioriteit is het vinden van een nieuw bestuur.

3.1. Bestuur

Het huidige bestuur bestaat uit slechts drie leden, waarvan twee DB leden (interim-voorzitter en penningmeester). In deze periode is daarom de hoogste prioriteit van het bestuur het vinden van nieuwe bestuursleden. Het vinden van een nieuwe voorzitter is het meest urgent.

Wanneer bestuursleden worden gevonden, zullen deze zo snel mogelijk worden betrokken bij het te voeren beleid. De huidige penningmeester en de interim- voorzitter zullen na het aantreden en zo nodig inwerken van een nieuw bestuur terugtreden.

Het gaat daarbij aan de volgende bestuursfuncties:

Voorzitter:

Komt bij voorkeur uit Asten, er toe doen, bekend in en met Asten, beschikkend over netwerken.

Vice-voorzitter:

Heeft kennis van het politieke speelveld in Asten de, Regio en Provincie.

Secretaris: bij voorkeur met een juridische achtergrond.

Penningmeester:

Heeft bij voorkeur een financiële achtergrond.

Museale zaken:

Kent de museumwereld, heeft affiniteit met collecties en kan collecties beoordelen.

Concept functieprofielen zijn beschikbaar. Deze zullen echter pas definitief worden, nadat een nieuwe voorzitter bekend is. Zijn of haar achtergrond kan van invloed zijn op de kennis en vaardigheden en dus het profiel van hem/haar en de andere bestuursfuncties.

In de huidige statuten is vastgelegd dat het bestuur bestaat uit een Dagelijks bestuur en Algemeen bestuur. Er zijn dan ook uitvoerende bestuursleden. Of deze structuur opnieuw vorm moet krijgen, of juist moet worden gehandhaafd, laten wij graag aan het nieuwe bestuur over.

3.2 Stand van zaken

Vanaf december is er een lijstje met een 15 tal mensen samengesteld, die kandidaat bestuurslid zijn en/of die kunnen helpen bij het zoeken naar bestuursleden en met name een voorzitter. Ook zijn inmiddels 9 gesprekken gevoerd. Tot nu toe is nog geen concreet resultaat te melden, als het gaat om de voorzitter.

Inmiddels kunnen wij wel melden dat de heer Frans Stienen zal toetreden tot het bestuur. Zijn betrokkenheid met Asten als oud-raadslid en oud-wethouder in Asten en ook vanwege zijn regionale bekendheid met en in het openbaar bestuur. Zijn besluit om toe te treden is van grote waarde voor het museum .

NB: De huidige coronabeperkingen bevorderen dit zoekproces niet. Het is niet/nauwelijks mogelijk fysieke gesprekken te voeren en de gehele onzekere periode roept bij eventuele gegadigden de vraag op: 'Waar begin je aan?'.

3.3.Vorbereiding op de volgende fase.

Waar mogelijk worden door het huidige bestuur voorbereidingen getroffen voor de volgende fase. Gewerkt wordt aan het vinden van nieuwe bestuursleden en het vaststellen wat er nodig is om toekomstbestendigheid te realiseren.

Zoals bekend heeft de Gemeente een budget beschikbaar gesteld in de overgangssituatie van 100.000 euro. Vooralsnog is er geen reden geweest dit budget aan te spreken. Dat zal pas het geval kunnen zijn, als er een redelijke kans van slagen is bij een onderzoek naar een verhoging van de structurele subsidie nodig om het risico profiel te verminderen. Zie 2.3 . Professionele ondersteuning zal dan onvermijdelijk zijn.

3.4.Aanpak tot het verkrijgen van extra structurele subsidie

Wij denken aan een tweesporenbeleid , waarbij voor elk spoor geldt dat er meer moet gebeuren dan enkel een taskforce er op los laten. Een onderbouwing met uitleg en toelichting is de eerste voorwaarde. Daaraan kan door het huidige bestuur al een voorzet worden gegeven.

Spoor 1 Regionaal

Een aanpak met het museum in een regionale context en gebaseerd op het PEEL gedeelte van de collectie.

Spoor 2: Bovenregionaal

Het museum in een bovenregionale context en gebaseerd op het KLOK gedeelte van de collectie.

Het museum moet in beide sporen op basis van inhoudelijke plannen samenwerkingspartners zoeken en parallel daaraan bestuurlijke lobbytrajecten opzetten. Het één kan niet zonder het ander. Ook moeten vanuit een visie/ambitie nieuwe praktijk & programma's ontwikkeld en ingevuld worden om goed 'de boer op te kunnen gaan'. Alleen de collectie en activiteiten vanuit het verleden zijn onvoldoende om extra geldmiddelen te verkrijgen.

3.5. Het museum zit in deze fase echter niet stil .

Zo is er in het werkgebied communicatie veel werk verricht, zoals o.a.:

- Realisatie van een geheel nieuwe website (www.museumklokenpeel.nl)
- Er zijn grote stappen gemaakt in de digitale presentatie van het online museum (<https://www.museumklokenpeel.nl/onlinemuseum>)
- De 'Global Ticketing' module voor online ticketverkoop is geïnstalleerd.
- In het gebruik van social media kanalen is een verbeteringslag gemaakt.
- Het behalen van de titel 'ANWB Leukste Uitje Zilver – Noord-Brabant'

Met behulp van subsidies zijn gerealiseerd:

- De nieuwe audiotour (Euro 5.000,= Prins Bernhard Cultuurfonds)
- Digitaal Luidklokkenspel (Euro 7.175,= Verenging Rembrandt/Tübing Foundation)

Verder wordt gewerkt aan:

- Realisatie van de vernieuwde expositie *De Peel een Mysterie*
- Nieuwe educatieve projecten
- Opwaardering van de vaste presentatie *Een wereld van klokken, klokken van de wereld*.
- Diverse operationele verbeteringen o.a. in het kader van veiligheid.
- Herinrichting van het depot.

Fase 2: middellange termijn 2022 -2025

Korte termijn: stabiele basis en zich voorbereiden op de toekomst; Waarborgen van het prestatieniveau, het samenstellen van een stabiel bestuur en voorbereiden van plannen met mogelijk eerste resultaten voor de lange termijn

3.1 Aandachtspunten voor het nieuwe bestuur

Verder inwerken nieuwe bestuursleden en het opbouwen van nieuwe netwerken.

- Afronden beleidsplan 2022-2026 waarin de vorige fase een eerste aanzet voor is gegeven.
- Voldoen aan de voorwaarden zoals genoemd in het Raadsbesluit gemeente Asten d.d. 15 juni 2020 .
- Aanstellen Raad van advies en stuurgroep, o.a. met als doel het aantrekken van meer structurele inkomsten via regionale en bovenregionale bronnen en kansen benutten. Daarbij moet ook een onderzoek naar Europese subsidies worden meegenomen.
- Cruciaal is samenwerken en waar nodig optrekken met vertegenwoordigers van de Gemeente Asten.
- Het periodiek bespreken en bewaken van subsidie-afspraken met de Gemeente.
- Stabiliseren en uitbreiden van de groep van sponsors en vrienden en het aantal vrienden verhogen.

Meer inkomsten genereren via bezoekers, horeca, verhuur zalen, museum- en webshop en het vermarkten van kennis. Dit is volledig afhankelijk van het aantal bezoekers, waarbij groepen/arrangementen het meest aantrekkelijk zijn.

Ook moet dit passen binnen de mogelijkheden van de gemeentelijke horecavergunning en de mogelijkheden betreffende de inzet van vrijwilligers.

- Handhaven van gesubsidieerde ondersteuning (Senzor).
- Het extra aanboren van gelden van subsidieverstrekken om projecten (tijdelijke tentoonstellingen) mogelijk te maken.
- Samenwerking in de regio Brainport/Peelland met andere musea en gemeenten in De Peel zoals Deurne, Helmond, Laarbeek, Gemert, Geldrop-Mierlo, Asten en Someren en met voor het museum relevante instellingen en (regionale en toeristische) samenwerkingsverbanden.
- Waarborgen van kennis en het inspelen op veranderingen en maatschappelijke ontwikkelingen die museumbezoek en -bezoekers beïnvloeden.

Fase 3: lange termijn 2026 -2030

Resultaten: Bloeiend zelfstandig museum , mogelijk dank zij meer structureel geld en het aantrekken van meer professionals door versterking van het vrijwilligersbestand met een beperkt aantal betaalde krachten op kernfuncties.

- Het aantrekken van professionals op kernfuncties (de functies van huidige, niet te vervangen vrijwilligers) en daarmee de verhouding vaste krachten/vrijwilligers verbeteren naar een toekomstbestendige bezetting/organisatie.
- Inzetten op subsidies, structurele sponsorgelden en bijdragen van 'vrienden', met inventieve acties.
- Aanboren van extra gelden van subsidieverstrekken om projecten (tijdelijke tentoonstellingen) mogelijk te maken.
- Samenwerken met eerder genoemde regionale en landelijke relevante musea en voor het museum relevante bedrijven en instellingen en samenwerkingsverbanden, onder meer door het uitwisselen van kennis en ervaring.
- Waarborgen van kennis en het inspelen op veranderingen en maatschappelijke ontwikkelingen die museumbezoek en -bezoekers beïnvloeden.

4. Samenvatting.

1. Wat maakt Museum Klok & Peel uniek?

- Hoge collectiewaarde voor klok, uniek erfgoed in de wereld
- Hoge educatiewaarde, maar moet verder worden uitgebouwd
- Wetenschappelijke kennis aanwezig bij Singing Bronze foundation
- Toekomst PeelAcademie, nog in ontwikkeling
- Hoge belevingswaarde met een gevarieerd en professioneel programma en een hoge klantvriendelijkheid, bij externe beoordelingen regelmatig (landelijk) onderscheiden.
- Extra: Duurzaamheid, groenste museum en streven naar nul op de meter in zicht.

- Diepe verankering in de gemeente Asten vanwege grote betrokkenheid vrijwilligers en verenigingen zoals bijvoorbeeld IVN, Groei & Bloei, Heemkundekringen.
- Verankering in de regio en extra toeristische aantrekkingskracht door Toeristisch recreatief knooppunt.
- Huiskamerfunctie in regio voor verschillende maatschappelijke organisaties.
- Expertise in religieus erfgoed.

2. Zakelijk

- Hoge verbindende waarde met organisaties in de regio. Museum is daadkrachtig en effectief bij het naar buiten treden. De positie van Senzer is ook een voorbeeld.
- Economische waarde met een aantrekkingskracht op toeristen en diverse groepen (buitenlandse) bezoekers Voor Asten en de Peelregio.
- Meerwaarde voor ondernemers in de regio.
- Het in samenwerking met het Astense en regionale bedrijfsleven en “Land van Peel “ ontwikkelen van arrangementen, zodat steeds meer bezoekers de weg richting het centrum van Asten en het plaatselijke bedrijfsleven weten te vinden. Het museum ontwikkelde al diverse toeristische routes om dit te versterken.

3. Slagkracht van de organisatie

- Hoog kennisniveau en ongekend groot aantal veelal deskundige vrijwilligers, maar daardoor ook erg kwetsbaar.
- In staat zijn om te innoveren en vernieuwingen te implementeren.

4. Keerzijde

- De keerzijde van het succes is dat het huidige ambitieniveau sterk wordt beïnvloedt door het risico profiel (zie 2.4) met de huidige menskracht en het ontbreken van structurele aanvullende financiering op de lange termijn.

5. Haalbaarheid

- Ten behoeve van het 2-sporenbeleid moeten haalbaarheidsanalyses worden opgesteld in een lokale, regionale, provinciale, landelijke en internationale context.

Lokaal

- De Gemeente, en relevante ontwikkelingen van Gemeenschapshuis, Koninklijke Eijsbouts, Staatsbosbeheer, De Peel, Vredespark van Ommel, samenwerking met toeristische bedrijven.

- *Regionaal*

Stand van zaken bij de musea in de Regio Eindhoven en Peelland.

Maar ook de samenwerking met Brainportregio.

Beleid/programma's: Innovatie(huis) De Peel, Regio marketing 'Land van De Peel'.

- *Provinciaal*

Wat is het actuele cultuurbeleid en specifiek voor Musea? Wat ziet Erfgoed Brabant aan kansen en bedreigingen voor Musea van onze omvang? Visit Brabant/ samenwerkingsverbanden.

- *Landelijk*

Wat is het actuele en het te verwachten cultuurbeleid OCW/Erfgoedwet? Wat biedt de BIS subsidie (Basis Infra Structuur) voor mogelijkheden en hoe kom je aan een status "Rijkscollectie" of "collectie van nationaal belang"?

- *Internationaal*

Onderzoeken of er EU-subsidieregelingen beschikbaar zijn voor vergelijkbare musea in Europa?

Mogelijkheden tot samenwerking met internationale musea onderzoeken.

Asten, 3 maart 2021

Bestuur Museum.